

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82559,Kwiecinski-Jan.html>
2022-10-03, 17:19

Kwieciński Jan

KWIECIŃSKI Jan (19 I 1938, Kraków – 29 VIII 2003, Turbacz, Gorce), fizyk. Syn Stanisława, prawnika, legionisty, i Janiny Stachowicz, nauczycielki.

Ukończył I Liceum Ogólnokształcące w Chorzowie, a także Państwową Szkołę Muzyczną w Chorzowie i Katowicach (klasa fortepianu). W 1955–60 studiował na UJ, gdzie specjalizował się w fizyce teoretycznej.

Od 1960 K. pracował w Inst. Fizyki Jądrowej w Krakowie; początkowo zajmował się teorią oddziaływań hadronów w zderzeniach przy wielkich energiach. W 1966 uzyskał stopień doktora na podstawie rozprawy *Analityczne własności relatywistycznej amplitudy rozpraszania w płaszczyźnie zespolonego momentu pędu*. W pracy z 1980 na temat wymiany trójgluonowej z ujemną parzystością ładunkową wyprowadził równanie tzw. odderonu, znane obecnie pod nazwą równania Bartelsa-Kwiecińskiego-Praszałowicza.

Ostatnie kilkanaście lat działalności K. poświęcił badaniu struktury nukleonów. Jego pionierskie prace dotyczyły tzw. rozpraszania głęboko nieelastycznego leptonów na nukleonach. Prowadził je m.in. we współpracy z fizykami z uniwersytetu w Durham, Inst. Fizyki Jądrowej w Krakowie i UW. Wyniki miały wielkie znaczenie dla planowania zderzacza HERA w ośrodku DESY w Hamburgu. Były i są używane w analizie i interpretacji danych uzyskanych w doświadczeniach przy akceleratorach w DESY, CERN (Genewa), Fermilab (USA), JLAB (USA).

K. pierwszy zrozumiał konsekwencje wzrostu gęstości gluonów, obserwowanego w zderzeniach, w których biorą udział partony (składniki nukleonu) o bardzo małym pędzie. Stworzył narzędzia matematyczne umożliwiające analizę ilościową danych doświadczalnych dotyczących takich

zderzeń i zaproponował poglądowy sposób ich klasyfikacji, tzw. diagram Kwiecińskiego.

K. był członkiem PAU i PAN. W 1993 otrzymał prestiżową Nagrodę PAN im. Marii Skłodowskiej-Curie. Zmarł nagle podczas wycieczki rowerowej w Gorce. Przedwczesne odejście tego świetnego fizyka i utalentowanego muzyka odbiło się szerokim echem w świecie.

B. Badełek: *Jan Kwieciński (1938–2003)*, „Postępy Fizyki” 2004, t. 55, z. 3; W. Czyż: *Jan Kwieciński (1938–2003)*, „Acta Physica Polonica B” 2003, Vol. 34, No. 12; K. Golec-Biernat, L. Leśniak: *Jan Kwieciński 1938–2003*, „CERN Courier” 2004, January; A.D. Martin: *Special Address in honour of Jan Kwieciński*, „Acta Physica Polonica B” 2009, Vol. 40, No.7.

Andrzej Kajetan Wróblewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)